

INTRODUKSJON TIL KVALITETSARBEIDET

Hva er kvalitet i fagskolen?

Slik vi ved Fagskolen i Oslo ser det, viser Fagskolen sin berettigelse bare i den grad den maktet å levere gagns menneske til dagens og morgendagens yrkesliv. Det studentene lærer, må være direkte anvendbart fra dag 1, men de må også stadig kunne omstille seg og ta fatt på nye utfordringer etter som tidene forandrer seg og de selv får nye og mer krevende oppgaver. I og med at de har sin praktiske forankring fra tidligere, stiller de med helt unike muligheter for videre yrkeskarriere når de får en teoretisk overbygning som gjør dem i stand til å se nye sammenhenger og få nye innfallsvinkler. I den grad undervisningen ved Fagskolen evner å gi studentene et løft i kunnskap og forstand, samtidig som de oppøves i kritisk tenkning og etisk refleksjon, er vi i ferd med å levere kvalitet i undervisningen. Fagskolekandidatene vil i yrkeslivet stå overfor sammensatte utfordringer som vil kreve at de er beredt både faglig og sosialt, og at de har ferdigheter og holdninger av høy standard. Fagskolen i Oslo har det hele mennesket i fokus når studentene forberedes på yrkeslivet.

Yrkesrelevans

Siden fagskolen i sitt vesen og som skoleslag skal være direkte yrkesforberedende, må rutiner for å vurdere yrkesrelevans inngå i et kvalitetssikringssystem. Fagskolen i Oslo knytter sine **læreplaner** nær opp til hva som utarbeides av Nasjonalt utvalg for tekniske fagskoler (NUTF) og Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse og sosialfag (NUFHS). Parallelt er det utviklet et lokalt system for kontinuerlig å fange opp og innpasse i undervisningen emner og metoder som representerer noe nytt i bransje og sektor. Våre **aktivitetsplaner** for de ulike modulene er under kontinuerlig revisjon nettopp med yrkesrelevans for øyet. Aktivitetsplanene er forankret i de ovennevnte læreplanene.

Det skal opprettes et **fagutvalg** for hver av Fagskolens linjer. Her er skolens ledelse, linjefaglærere og studenter representert, i tillegg til at bransje/sector og næringsliv får bred representasjon. Mandatet for fagutvalgene er følgende:

- Fagutvalgene skal påse at Fagskolen i Oslo til enhver tid tilbyr utdanninger som er i pakt med hva som rører seg i aktuelle yrker, bransje næringsliv og sektor.
- Fagutvalgene står helt sentralt i å fange opp endringsbehov innenfor sitt fagfelt. Alle i skolesamfunnet har i prinsippet mulighet til å melde inn ønsker og behov for endring hit. Dette må gjøres skriftlig og begrunnes. Utvalget analyserer og foreslår endringer innenfor rammen av eksisterende læreplaner. Forslagene behandles administrativt, eventuelt av styret for Fagskolen.
- Fagutvalgene analyserer resultater av student-, lærer- og kandidatevalueringer for å identifisere kommentarer om yrkesrelevans eller mangel på sådan. Igjen

kan utvalgene foreslå endringer overfor administrasjonen, endringer som eventuelt må styrebehandles.

- Fagutvalgene initierer prosjekter for å plassere deler av undervisningen ute i bedrift og kan eventuelt bistå når det kommer til den praktiske gjennomføringen.
- Fagutvalgene går i dialog med og veileder samarbeidspartnere i hvordan de kan utvikle et fruktbart samarbeid med Fagskolen i Oslo.
- Fagutvalgene tar initiativ til å finne gode praksisplasser og hospiteringsplasser.

Tiltak for øvrig som sikrer at skolens tilbud er i pakt med hva som skjer i yrkes- og næringsliv, i ulike sektorer og bransjer, er som følger:

- partnerskapsavtaler med bedrifter og institusjoner
- utplassering og praksisperioder
- prosjektarbeid i samarbeid med bedrift/institusjon
- ekskursjoner
- eksterne foredragsholdere
- utplassering av egne lærerkrefter i bedrift/institusjon, hospitering
- at egne lærekrefter oppsøker bedrift/institusjon og innhenter informasjon / foretar feltstudier som kan være en innfallsvinkel eller representere et underlag til egne undervisningsopplegg
- dialogmøte med tidligere studenter / kandidatundersøkelser
- fagdagen

Oslo-regionen byr på et allsidig næringsliv, stor byggevirsomhet og et helsevesen som omfatter alle typer tilbud. I så måte er mulighetene store for å legge inn ekskursjoner og finne praksisplasser. Det gjør da også Fagskolen i Oslo til fulle, ikke minst ved at vi har inngått partnerskapsavtaler med en rekke virksomheter som har en intensjon om å være en arena for fagskolestudenter.

Fagskolen i Oslo utnytter også at det er så allsidig virksomhet i Oslo-regionen til å knytte til seg foredragsholdere med spisskompetanse, enten det er fra privat eller offentlig sektor. Dette settes inn i en forsvarlig fagligpedagogisk ramme ved at skolens lærere har et overordnet ansvar for å innpasse foredraget i det øvrige undervisningsopplegget.

En måte å organisere eksterne innspill på er å innkalle aktørene til en fellessamling slik at skolens **modulansvarlig** koordinerer og påser at mål i modulen oppfylles. I fellesskap kommer vi for eksempel fram til en case eller tilsvarende som kan danne utgangspunkt for foredrag og påfølgende oppgaver for studentene.

Enkelte av fagene er også velegnet som praktiske øvelser ute i virksomhetene etter at studentene har fått teoretisk innføring på skolen. Betingelsen for at dette skal fungere, er at det fra skolens side legges opp til tett oppfølging i virksomhet med krav om rapportering fra studentenes side.

Linjene for tekniske fag har miniprojekt i første klasse som en praktisk øvelse og forberedelse til det obligatoriske tverrfaglige hovedprosjektet, som står svært sentralt i annen klasse. Fagskolen gjennomfører prosjektstyringskurs for alle studentene, og de får utdelt et prosjektkompendium. I begge kategorier prosjekter spiller ansatte i samarbeidsbedriftene inn

forslag til tema, og de har en aktiv rolle som veiledere/inspiratorer. Her får studentene satt sin helhetlige kompetanse på prøve i møte med en bedrift, og de kan danne seg et mer realistisk bilde av de utfordringene de senere vil stilles overfor i yrkeslivet, faglig og sosialt. Prosjektene følges opp med studentevalueringer i etterkant. Veilederkompetansen sikres gjennom opplæring i regi av Fagskolen i Oslo.

I forbindelse med at det utarbeides en kompetansehevingsplan, legges det opp til at enkeltlærere får hospitere ute i bedrift for faglig oppdatering. På det tekniske området er dette særlig viktig å prioritere all den tid det her skjer en rivende utvikling. Enkeltlærere ønsker også å studere praksis på en del områder ute i bedrift eller institusjon med tanke på å utforme virkelighetsnære oppgaver, caser, årsprøver og eksamensopplegg, og dette må også anses som prioritert oppgave.

Klasselærerråd

Alle klasselærerråd ledes av klassestyrer og er obligatorisk for alle klassens lærere. Assisterende rektor deltar på alle klasselærerråd.

Klasselærerrådene står helt sentralt i planlegging og koordinering av undervisningen og i oppfølging av klasse og enkeltstudenter, faglig og psykososialt. Hertil kommer at **kollegabasert veiledning** i en mer avgrenset form kan fungere innenfor en slik ramme. Kolleger som reflekterer over egen praksis, kan her ta opp felles utfordringer og diskutere i en trygg atmosfære. Lærerne kan etterlyse den gode praksis eller invitere kolleger inn i sin undervisning. Lærerkollegiet vil kunne fungere som en lærende organisme.

Etter at klassestyrer har bearbeidet **kartleggings skjemaet** vil det som kommer fram her, stå sentralt i første klasselærerråd som forsterkes med timelærere. Her drøfter lærerne klassens framdriftsplan for halvåret med fokus på den totale arbeidsbelastning, og prøver og innleveringer innlemmes.

I forkant av første **studentsamtale** vil det også være naturlig at lærerne i de berørte klassene kommer sammen for å se på om noe skal tilflyte enkeltstudenten.

Etter at **midtveisevalueringen** er gjennomført, vil klasselærerråd, inklusive timelærerne, kunne fungere som en arena hvor man tar for seg fagligpedagogiske problemstillinger. Når man har fått tilbakemeldinger fra studentene, og man selv har reflektert over egen praksis, er det på tide å luften i plenum hva som kan være metodiske utfordringer i klassen, enkeltstudenter og fag tatt i betraktning.

Dette er fin opptakt til et **fagligpedagogisk forum** som tenkes avholdt på nyåret. Her innleies en ekstern autoritet på det didaktiske området.

Endelig må det innpasses klasselærerråd i forbindelse med at man skal ha siste **studentsamtale**. Her samler klassestyrer opp tilbakemeldinger fra de enkelte faglærere på faglig ståsted foran den endelige innspurten.

Som det framgår, koples læreres refleksjon over egen praksis, både enkeltvis og i klasselærerråd, nær til studentevalueringen. Det er essensielt at man får et så sentralt og pålitelig bilde av undervisningskvaliteten som mulig, og da kan lærernes selvevaluering komplettere, eventuelt forklare eller korrigere, noe av det bildet studentevalueringen gir.

Fadderordning for nye lærere

Nye lærere får tilbud om veiledning fra mer erfarne kolleger i en innkjøringsfase. Det kan være aktuelt med tolærersystem eller hospitering i en overgang. Assisterende rektor påser at nykommere får nødvendig støtte, både faglig og sosialt.

Studentevalueringer

Midtveisevaluering

Hensikten med **midtveiseevalueringen** er å sikre fortløpende dialog mellom studenter og faglærer om studiekvalitet. Evalueringen skal bidra til at innføring i fag/modul forbedres underveis. Midtveiseevalueringen skal primært være et forhold mellom faglærer og studentene, og hensikten er bevisstgjøring om hva som hemmer og fremmer kvalitet i en læringssituasjon. Korreksjoner kan skje på grunnlag av at det avdekkes svikt.

Midtveiseevalueringen foregår ved at studentene i klassen forholder seg til et skjema som angir hva som skal evalueres, og diskuterer med utgangspunkt i dette. Tillitsvalgte, eventuelt en referansegruppe for klassen, oppsummerer hva som er klassens synspunkter, og legger disse fram for faglærer. Deretter prøver partene å identifisere hva som er mulige årsaker til resultatene, og drøfter mulige tiltak hvis det er påkrevet. Faglærer tar studentene på alvor, men det betyr ikke at undervisningopplegget nødvendigvis endres. Faglærer må da begrunne sine valg, og ved behov tas diskusjonen opp med klassen i plenum.

Faglærer utformer et notat som gjengir hovedtrekkene ved evalueringen og de tiltakene som man er blitt enige om å sette i verk. Notatet dateres og underskrives av lærer og studentrepresentant. En kopi av notatet oversendes assisterende rektor, som kan bruke dette i en videre oppfølgingsprosess hvis dette er påkrevet. Blant annet kan det tjene som underlagsdokument ved **medarbeidersamtalen**.

Sluttevaluering

Hvert studieår etter at undervisningen er gjennomført, skal studentene fylle ut et sluttevalueringsskjema. Dette tar for seg både **evaluering av undervisningen** og fungerer som en kartlegging av **studenttilfredshet**. Assisterende rektor deler ut skjemaet og motiverer til deltakelse. Det blir opplyst om at resultatene tillegges stor vekt ved videre planlegging og arbeid for å sikre kvalitet. Andre år vil det inngå noen spørsmål om **hovedprosjektet** i sluttevalueringen.

Aktivitetsplanrevidering

Alle impliserte lærere tar for seg erfaringer med rammefaktorer, studentenes læreforutsetninger, mål, innhold, metode, vurderingsformer og arbeidskrav. I et møte med kolleger og ledelse går man deretter igjennom spørsmålsstillingene og drøfter behovet for å revidere visse deler av aktivitetsplanen for den enkelte modul. Ressurspersoner knyttes opp mot assisterende rektor for å få dette eventuelt gjort i etterkant. Hvis det er vesentlige merknader til faglig innhold og yrkesrelevans, får **fagutvalgene** en rapport om dette. Ellers kan referatet fra møtet tjene som en påminnelse ved planlegging av nytt skoleår.

Kandidatevaluering

I forbindelse med sluttevaluering etter endt utdanning får studentene forespørsel/tilbud om de kan tenke seg å:

- 1 svare på tilsendt skjema etter ett år med spørsmål knyttet til relevans ved den utdanningen de har tatt
- 2 være i nettverk (referansegruppe) som møtes på fagdagen og deltar i dialogmøte med skolens ledelse

Fagdagen

Formålet med **fagdagen** er å skape en møteplass for alle som er opptatt av fagopplæring og mer praktisk innretning på den yrkesfaglige videreutdanningen på tertiærnivå, som et alternativ til det akademiske løp. Her vil man kunne danne nettverk og utveksle erfaringer.

Målgrupper vil være:

- nåværende og tidligere fagskolestudenter
- lærere
- skoleledere
- representanter fra næringsliv/bransje/sector/etat
- politikere
- media
- NOKUT

Det vil være lagt opp til et omfattende program med foredrag av sentrale aktører innen ulike bransjer og profesjoner, paneldebatter og gruppesamlinger.

Dialogmøter

I forbindelse med fagdagen vil det bli avholdt såkalte **dialogmøter** mellom uteksaminerte fagskolekandidater, utvalgte faglærere og skolens ledelse. Formålet er å innhente synspunkter på hvordan skolen har gjort tidligere fagskolestudenter i stand til å møte ulike utfordringer i arbeidslivet. Her oppdaterer man skolen og hverandre på hvilke funksjoner man er satt til å ivareta, og hvilken kompetanse som da kreves. I tillegg er man i nettverk med viktige kontakter og knytter seg til en utdanningsinstitusjon som er leverandør av nye medarbeidere.